

Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – Państwowy Instytut Badawczy
Zakład Genetyki i Hodowli Roślin
Radzików, 05-870 Błonie, Polska

Postęp Biologiczny w Produkcji Roślinnej (2021)

Zadanie 2: Septorioza paskowana liści pszenicy (*Zymoseptoria tritici*): struktura populacji grzyba, identyfikacja loci odporności w pszenicy oraz wprowadzenie efektywnych genów odporności do materiałów hodowlanych

Kierownik zadania:

Paweł Czembor, dr hab., prof. Instytutu
p.czembor@ihar.edu.pl

Okres realizacji zadania: 2021 r.

Wykonawcy zadania:

Dariusz Mańkowski, dr hab., prof. Instytutu
Magdalena Radecka-Janusik, dr, adiunkt
Urszula Piechota, dr, adiunkt
Piotr Słowacki, mgr inż., asystent
Grzegorz Czajowski, dr, inżynier
Dominika Piaskowska, mgr, inżynier
Julia Góral, technik

CELE PROJEKTU W 2021 r.

	CEL	CZY CEL ZOSTAŁ ZREALIZOWANY
1	Analiza struktury populacji (w tym zdolności chorobotwórczych) grzyba <i>Zymoseptoria tritici</i> na pszenicy	TAK
2	Identyfikacja loci odporności na STB wśród odmian miejscowych i historycznych pszenicy	TAK
3	Wprowadzenie efektywnych loci odporności na STB do materiałów hodowlanych pszenicy metodą krzyżowań wspomaganych markerami molekularnymi	TAK

MATERIAŁY I METODY

TEMAT BADAWCZY 1: Analiza wirulencji izolatów *Z. tritici*

1. Zbiór liści pszenicy z objawami STB w różnych miejscowościach w Polsce
2. Uzyskanie jednopiknoidalnych izolatów *Z. tritici*
3. Siew zestawu różnicującego – 23 obiekty ze znanymi loci odporności na STB + 2 podatne wzorce
4. Zakazanie – oprysk zawiesiną o stężeniu ok. 13×10^6 zarodników/ml
5. Ocena – określenie procentu pokrycia powierzchni liścia nekrozą (NEC) oraz owocnikami grzyba (PYC)

TEMAT BADAWCZY 2: Mapowanie Asocjacyjne (MA): fenotypowanie reakcji na zakazanie *Z. tritici* co najmniej 188 obiektów stadium rośliny dorosłej – założenie pierwszego doświadczenia polowego

1. Siew wybranych odmian/linii ze światowej kolekcji pszenicy ozimej

TEMAT BADAWCZY 3: Wprowadzenie genów odporności na *Z. tritici* do pszenicy wspomagane markerami molekularnymi: krzyżowania — uzyskanie F_1 i F_1BC_1

Krzyżowania zostały wykonane przez hodowców Spółek Hodowli Roślin:

Dawca:

Biorca:

Mandub

×

Arkadia

Poznańska Hodowla Roślin

M3 synthetic

×

Patras

Hodowla Roślin Strzelce

WYNIKI I WNIOSKI

Temat badawczy 1:

Septorioza paskowana liści jest jedną z ważniejszych chorób liściowych pszenicy. Szacuje się, że ponad 70% fungicydów stosowanych rocznie na plantacjach zbóż w Europie wykorzystuje się do zwalczania STB. Znane są jednak przypadki nagłego załamania się efektywności fungicydów, w związku z czym coraz większy nacisk kładzie się na hodowlę odpornościową i dlatego ważnym jest ciągłe monitorowanie struktury populacji patogenu oraz wirulencji względem genów odporności gospodarza.

W ramach tematu badawczego przetestowano 12 izolatów *Z. tritici* zebranych w następujących miejscowościach w Polsce:

Radzików (mazowieckie)

Skotuszów (podkarpackie)

Ulhówek (lubelskie)

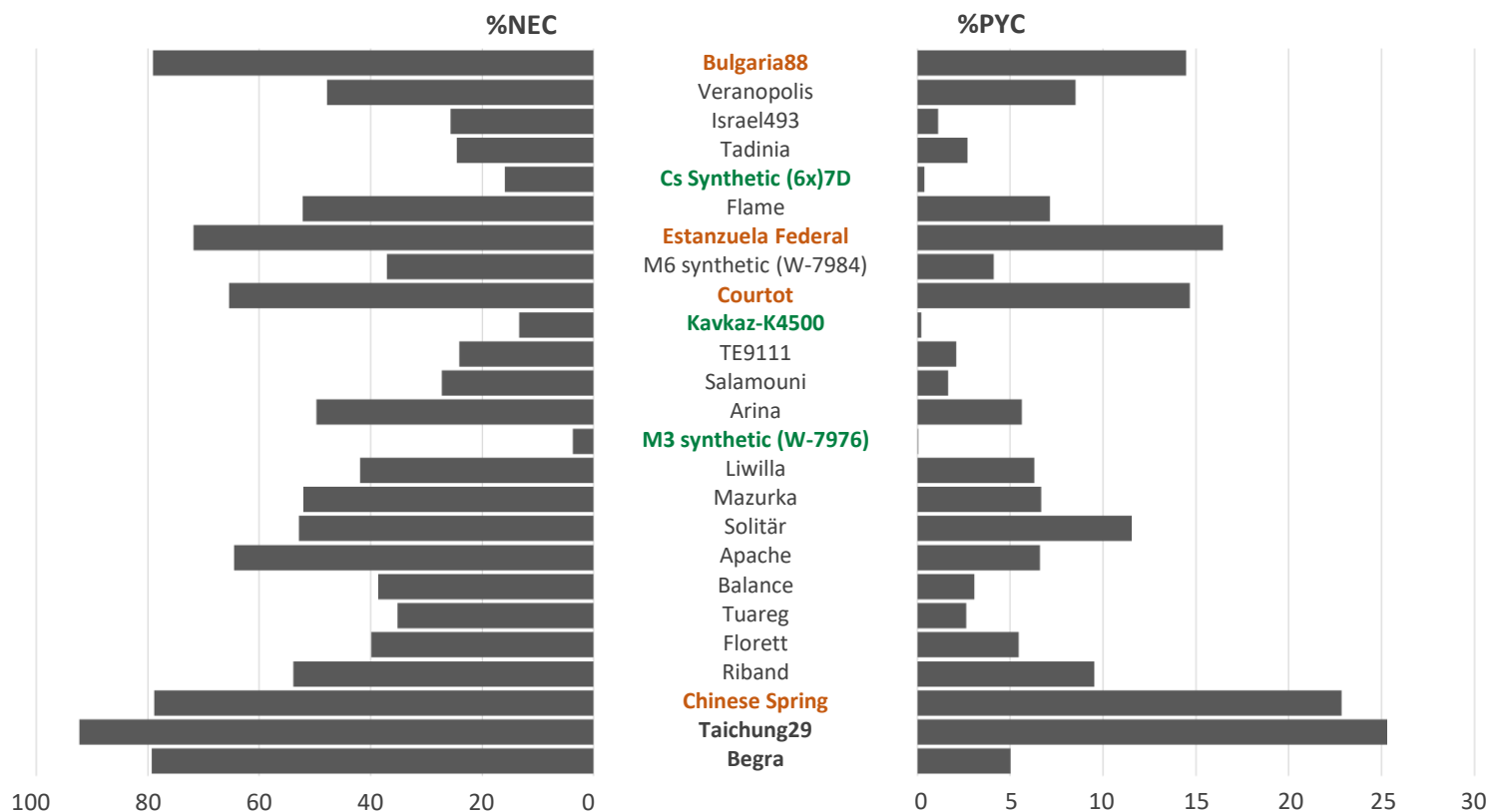
Karzniczka (pomorskie)

Białogard (zachodniopomorskie)

WYNIKI I WNIOSKI

Temat badawczy 1:

Na wykresach przedstawiono średnią wartość obu ocenianych parametrów chorobowych dla wszystkich testowanych izolatów *Z. tritici*. Na zielono zaznaczono obiekty najbardziej odporne, na pomarańczowo obiekty najbardziej podatne. Taichung29 i Begra to podatne wzorce.

WYNIKI I WNIOSKI

Temat badawczy 1:

W ramach tematu badawczego wyłoniono trzy odmiany/linie najbardziej odporne na zakażenie testowanymi w tym roku izolatami *Z. tritici* oraz cztery odmiany/linie najbardziej podatne.

OBIEKTY ODPORNE:	M3 synthetic	<i>Stb16q, Stb17</i>	NEC: 0,26% – 8,21%	PYC: 0% - 0,11%
	Kavkaz-K4500	<i>Stb6, Stb7, Stb10, Stb12</i>	NEC: 3,98% – 36,04%	PYC: 0,01% - 0,94%
	Cs Synthetic (6x)7D	<i>Stb5, Stb6</i>	NEC: 3,74% – 31,78%	PYC: 0,05% - 1,42%
OBIEKTY PODATNE:	Bulgaria88	<i>Stb1, Stb6</i>	NEC: 10,67% - 99,90%	PYC: 0,95% - 28,48%
	Estanzuela Federal	<i>Stb7</i>	NEC: 32,44% - 96,56%	PYC: 5,69% - 47,81%
	Courtot	<i>Stb9</i>	NEC: 3,63% - 99,92%	PYC: 0,09% - 42,41%
	Chinese Spring	<i>Stb5, Stb5, QTL – 7D</i>	NEC: 23,37% - 98,30%	PYC: 4,86% - 50,28%

St-1   najmniej wirulentny izolat pod względem obu parametrów chorobowych
(NEC: 0,53% - 32,44%; PYC: 0,01% - 11,05%)

St-10   najbardziej wirulentny izolat pod względem NEC (7,11% - 99,92%)

St-6   najbardziej wirulentny izolat pod względem PYC (0% - 50,28%)

WYNIKI I WNIOSKI

Temat badawczy 2:

Jesienią bieżącego roku wysiano 200 odmian/linii pszenicy ozimej wybranych ze światowej kolekcji pszenicy ozimej będącej w posiadaniu Pracowni Genetyki Stosowanej (IHAR-PIB).

Wyniki oceny reakcji fenotypowej zostaną uzyskane w przyszłym roku kalendarzowym.

Na tym etapie realizacji tematu brak wniosków.

Temat badawczy 3:

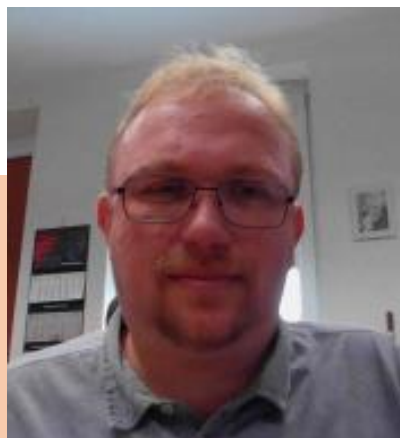
W wyniku przeprowadzonych krzyżowań uzyskano ziarno pokolenia F_1BC_1 dla kombinacji krzyżówkowych: Mandub × Arkadia oraz M3 synthetic × Patras.

Na tym etapie realizacji tematu brak wniosków.

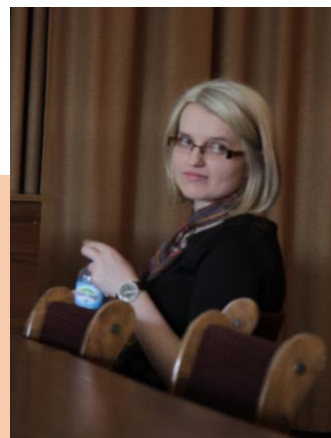
ZESPÓŁ WYKONAWCZY

dr hab. Paweł Czembor,
prof. Instytutu

dr hab. Dariusz Mańkowski,
prof. Instytutu

dr Magdalena
Radecka-Janusik

dr Ula Piechota

dr Grzegorz Czajowski

mgr Piotr Słowacki

mgr Dominika
Piaskowska

Julia Góral

PODZIĘKOWANIA

**Dziękujemy dr hab. Barbarze Wiewiórze, prof. Instytutu
oraz zespołowi Zakładu Nasiennictwa i Nasionoznawstwa za pomoc w
realizacji zadania:**

dr Elżbieta Małuszyńska
dr hab. Jerzy Drzewiecki
mgr Krystyna Borucka
mgr inż. Dagmara Pacoń
Jolanta Gryboś
Bożena Broda